

THE EVOLUTION OF GLOBAL FINANCIAL IMBALANCES IN CONDITIONS OF PANDEMIC CRISIS

EVOLUȚIA DEZECHILIBRELOR FINANCIARE GLOBALE ÎN CONDIȚIILE CRIZEI PANDEMICE

Ivan LUCHIAN⁸⁸, dr., conferențiar universitar

Angela FILIP⁸⁹, dr., conferențiar universitar

Abstract: *Global imbalances combine all forms of relations between different elements of the world economy, which have a certain negative impact, ie they bring some negative consequences for the global economy as a whole or for certain regions and countries. Based on the recognition of their existence and their interconnection through different transmission channels, the Generalized Model of Global Imbalances Synergy was elaborated by authors Kovalev and Paseko, which in our opinion could be adjusted to the current situation. The application of this model makes the onset of new financial crises predictable. The purpose of this research was to test this hypothesis. Research on the applicability of the mentioned model started from the works of Model's authors and continued by examining of international financial institutions reports, statistical reports published on the Internet, as well as analyses of experts in this field from different countries. The International Monetary Fund specialists' works confirm, to a certain extent, the viability of nominated model. The research carried out allows highlighting of some global imbalances in the context of the COVID-19 crisis. It is about global monetary imbalances, imbalance between income and consumption in certain categories of countries, the imbalance between the size of world economy and global debt, the imbalance between the excess liquidity and investment mechanisms functioning. The pandemic crisis in turn contributed to creation of new global imbalances of anti-crisis economic and financial measures. It must be mentioned the discrepancy between developed and developing countries through the prism of economic-financial intervention as anti-crisis measures. However, undertaking these activities require the attracting of additional funds, which in itself generates new problems. The results of conducted research allow drawing certain conclusions regarding current trends in the functioning of global financial mechanisms and their impact on financial market in the Republic of Moldova.*

Key words: *global imbalance, pandemic crisis, economic crisis, financial crisis*

JEL CLASSIFICATION: F65, G01

1. Introducere

Din anul 2009 specialiștii Fondului Monetar Internațional au început să atragă atenția asupra existenței anumitor dezechilibre globale, care atentează stabilitatea economică și financiară mondială.

În special Olivier Blanchard și Gian Maria Milesi-Ferretti au afirmat următoarele: „Dezechilibrele globale sunt probabil cea mai complexă problemă macroeconomică cu care se confruntă economiștii și factorii de decizie politică. Ele reflectă mulți factori, de la economii la investiții până la decizii de portofoliu, în multe țări. Aceste diferențe între țări în modelele de economisire, modelele de investiții și selecția de portofoliu sunt în parte „bune” - o reflectare naturală a diferențelor în nivelurile de dezvoltare, modelele demografice și alte elemente fundamentale economice de bază. Dar ele sunt, în parte, „rele”, reflectând distorsiuni, externalități și riscuri, la nivel național și internațional. Așadar, nu este o surpriză faptul că subiectul este extrem de controversat și că observatorii nu sunt de acord cu diagnosticul și deci cu privire la politicile care trebuie adoptate.” (Blanchard, Milesi-Ferretti, 2009)

În baza rezultatelor cercetărilor efectuate, inclusiv prin prisma teoriilor existente, autorii Kovalev și Paseko (2013) au formulat *Modelul generalizat al sinergiei dezechilibrelor globale*,

⁸⁸E-mai: luchian_ivan@mail.ru, Institutul Internațional de Management IMI-NOVA

⁸⁹E-mail: filip77@mail.ru, Universitatea de Stat din Moldova

care, în opinia noastră, poate deveni un instrument eficient în prezicerea noilor crize financiare internaționale.

De atunci anumiți experți abordează problemele globalizării economice prin existența dezechilibrelor financiare.

În opinia noastră, detectarea și urmărirea stării dezechilibrelor financiare globale permite ridicarea nivelului de predicibilitate a crizelor financiare internaționale.

Criza pandemică mondială actuală tinde să schimbe situația în acest domeniu. Acest impact va fi prezentă în acest articol prin prisma următoarelor dezechilibre financiare globale:

- Dezechilibrelor monetare globale;
- Dezechilibrelor între veniturile și consumul în anumite categorii de țări;
- Dezechilibrului dintre dimensiunea economiei mondiale și datoria globală;
- Dezechilibrului dintre excesul de lichiditate și funcționarea mecanismelor investiționale.

2. Bazele conceptuale ale dezechilibrelor globale

Prin noțiunea de *dezechilibre globale* se înțelege totalitatea formelor de relații între diferite elemente ale economiei mondiale cu un anumit impact negativ, consecințe lor negative fiind atât pentru economia globală în ansamblu, cât și pentru anumite regiuni și țări.

În letaratura de specialitate dezechilibrele globale sunt abordate în sens îngust și sens larg.

În opinia expertului Bajan, într-un sens restrâns, dezechilibrele din economia mondială sunt asociate cu inegalitatea în schimbul de resurse economice între țările lumii. (Bajan, 2013)

Autorul Lukiyenko și colegii săi consideră, la rândul lor, că, în sens restrâns, dezechilibrul financiar global este o disfuncție temporară în balanța de plăți a fiecărei țări, care apare ca urmare a naturii ciclice a dezvoltării economiilor lor naționale și provoacă o decalare în volumele de capital atrase și investite. Pe baza acestei interpretări a esenței dezechilibrelor financiare, obiectul analizei este soldul datorat operațiunilor curente ale statelor, adică valoarea investiției străine nete (în cazul unui deficit al balanței de plăți) sau investițiilor nete în străinătate (în cazul unui excedent). (Lukiyenko et al., 2010)

În ce privește sensul larg, dezechilibrele globale înseamnă diferite tipuri de relații globale între elementele economiei mondiale, care au anumite aspecte negative, adică au unele consecințe negative pentru economia în ansamblu, luate la scară globală sau pentru unele regiuni ale lumii (sau anumite țări). (Bajan, 2013)

În altă interpretare, dezechilibrele financiare globale sunt o urmare a transformărilor profunde ale economiei mondiale asociate cu creșterea rapidă a decalajului dintre conținutul material al produsului brut global și forma valorică a exprimării sale prin separarea proceselor de capitalizare a companiilor de baza reală a progresului socio-economic prin creșterea productivității sociale a muncii, asimetria crescândă între volumele de servicii financiare și producția reală, adâncirea disparităților dintre acumularea de capital productiv și speculativ, lipsa instrumentelor eficiente pentru reglementarea piețelor financiare naționale, precum și creșterea asimetriei în dispunerea sectorială și teritorială a fluxurilor financiare internaționale, în diviziunea globală de economii și investiții, datorii și credite. (Lukiyenko et al., 2010)

3. Dezechibrelor monetare globale

Unul dintre formele dezechilibrelor monetare mondiale cauzate de criza pandemică a fost așa-numita *inflația globală*.

În luna mai 2021 renumitul investitor miliardar Warren Buffett a atras atenția asupra inflației substanțiale în economia SUA, care a avut drept cauze principale deficitul acut de materii prime și un volum mare de economii printre cei care au păstrat locuri de muncă, care nu puteau fi plasate din cauza blocărilor ca măsuri antipandemice. (Jolly, 2021)

În iulie 2021 experți în domeniul financiar, în special Yakushova, Mironenko și Astognei (2021) au demonstrat manifestarea proceselor inflaționiste la nivel mondial, ceea într-o anumită măsură se observă în Figura 1.

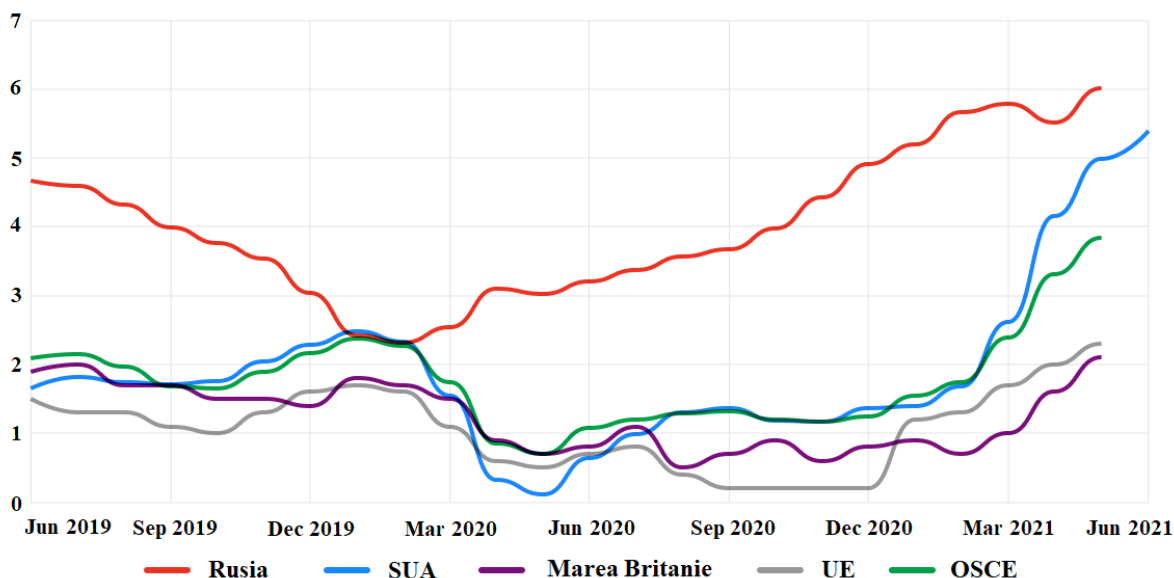

Figura 1. Dinamica inflației în anumite țări și regiuni ale lumii

Sursa: (Yakushova et al., 2021)

Comprimarea economiei globale în anul 2020 a fost atât de acută, iar ieșirea – într-atât de rapidă încât țările dezvoltate și cele în curs dezvoltate au fost cuprinse de un val al inflației în perioada mai 2020-mai 2021.

Din alte surse avem o confirmare a acestei informații referitoare la rata inflației:

- În SUA în perioada noiembrie 2020-iulie 2021 a crescut de la 1,2% până la 5,4%, adică cu 4,2 p.p. (*United States...*, n.d.);
- În Uniunea Europeană în perioada decembrie 2020-iulie 2021 a crescut de la 0,2% până la 2,5%, adică cu 2,3 p.p. (*European...*, n.d.);
- În Marea Britanie în perioada februarie 2021-iunie 2021 inflația a crescut de la 0,4% până la 2,5%, adică cu 2,1 p.p. (*United Kingdom...*, n.d.);
- În Rusia în perioada iulie 2020-iulie 2021 a sporit de la 3,4% până la 6,5%, adică cu 3,1 p.p. (*Russia...*, n.d.)
- În Republica Moldova în perioada ianuarie 2021-iulie 2021 a crescut de la 0,2% până la 3,5%, adică cu 3,3 p.p. (*Moldova Inflation...*, n.d.)

Mulți experți au așteptări pentru creșterea inflației pe termen lung ca urmare a influenței unei combinații de factori: emiterea la nivel de trilioane de monedă fără precedent ale băncilor centrale importante pentru sistemul financiar mondial în economiile țărilor respective, nivelul înalt al economiilor acumulate de cetățeni în timpul izolării și succesul vaccinării în masă în țările occidentale, deschizând toate oportunitățile noi pentru a cheltui bani în fiecare lună.

Experții Fetiniuc și Luchian (2020) au menționat un alt grup de dezechilibre globale de natură valutară, care sunt exprimate prin:

- Menținerea poziției dominante a Dolarului SUA;
- Adâncirea problemei așa-numitei Dilemei lui Triffin;
- Tărăgănarea procesului de implementare a unei monede globale.

La momentul de față piața valutară mondială valorează 2,4 quadrilioane Dolari SUA. În medie, în fiecare zi pe piețele valutare se tranzacționează valute în sumă de 6,6 trilioane de dolari. (*Forex Trading...*, n.d.)

Dolarul SUA este cea mai populară monedă de tranzacționare pe piața Forex cu o pondere de 88,3% din tranzacțiile efectuate. (*Forex Statistics...*, n.d.)

Pandemia COVID19 a provocat schimbări importante în formarea cursurilor de schimb valutar din diferite țări. Astfel, în perioada 20.03.2020-19.08.2020 cursul de schimb al dolarului SUA față de Euro a scăzut cu 12,1%. (*Finance...*, n.d.)

La nivel global, Dolarul SUA ocupă în activele oficiale de rezervă 55,6%. (*Currency...*, n.d.)

Dar emiterea suplimentară a Dolarului SUA duce la slăbirea încrederii în acesta pe termen lung, subminând poziția sa ca monedă de rezervă globală.

După cum afirmă expertul Trofimov, în anul 2020 autoritățile monetare din SUA au efectuat emisiuni suplimentare prin cumpărarea de obligațiuni de stat și valori mobiliare ipotecare în volum total de 4,3 trilioane de Dolari SUA. (Trofimov, 2020)

Dilema lui Triffin afirmă, că pentru a oferi băncilor centrale din alte țări suma de dolari necesară pentru formarea activele oficiale de rezervă, este necesar ca Statele Unite să aibă un deficit constant al balanței de plăți. Dar un deficit al balanței de plăți subminează încrederea în Dolarul SUA și reduce valoarea acestuia ca activ de rezervă, astfel încât este necesar un surplus al balanței de plăți pentru a spori încrederea. (*System...*, n.d.)

Pentru soluționarea acestei probleme Triffin a propus crearea de noi valute de rezervă, care nu ar depinde de aur sau de valute, ci ar spori lichiditatea sistemului monetar mondial. Această sarcină nu este realizată până în prezent.

Nici introducerea Bitcoin nu a fost recunoscută ca o soluție eficientă. În prezent, au loc procese contradictorii, unele fiind legate de recunoașterea acestei monede în sistemul comercial și financiar, iar altele sunt orientate spre combaterea ei.

O rezonanță enormă în lumea academică globală a avut lansarea de către Fondul Monetar Internațional din 23 august 2021 a procesului de emisie suplimentară a Drepturilor Speciale de Tragere în volum de 456 miliarde, echivalentă cu 650 miliarde Dolari SUA. Această acțiune a FMI este interpretată drept măsură anticriză, menită să eteneze consecințele crizei pandemice globale și să furnizeze lichidități suplimentare sistemului economic global prin completarea activelor oficiale de rezervă din cele 190 de țări membre ale FMI. (*IMF...*, n.d.)

Aproximativ 193 miliarde DST (echivalente cu aproximativ 275 miliarde Dolari SUA) din noua alocare vor fi destinate piețelor emergente și țărilor în curs de dezvoltare, inclusiv țărilor cu venituri mici.

Țările care au obligații curente față de FMI vor putea să utilizeze DST primite pentru a restitui datoriile față de FMI. O altă modalitate este de a schimba DST cu o monedă liber utilizabilă (o caracteristică atribuită Dolarului SUA, Euro, Lirei sterline, Yenului, Yuanului) și de a-l utiliza pentru a reduce datoria publică externă sau internă. Acolo unde acordurile instituționale naționale o permit, DST pot fi utilizate pentru creșterea finanțării bugetare. În acest caz, Banca Centrală a țării poate, de exemplu, să schimbe DST-urile primite pentru o altă monedă și să le împrumute Ministerului Finanțelor. (Mingazov, 2021)

4. Dezechilibrele între veniturile și consumul în anumite categorii de țări

În mod paradoxal, în timpul crizei pandemice a continuat procesul de mărirea a bunăstării personale a locuitorilor adulți la nivel planetar (Figurile 2 și 3).

Astfel în perioada anilor 2015-2020 nivelul global al bunăstării globale a persoanelor adulte a crescut de la 250,1 trilioane Dolari SUA până la 418,3 trilioane Dolari SUA (adică cu 168,2 trilioane Dolari SUA sau 67,3%), iar nivelul bogăției pe cap de locuitor, respectiv s-a mărit de la 52,4 mii Dolari SUA până la 80,0 mii Dolari SUA (adică cu 27,6 mii Dolari SUA sau 52,5%).

Problema principală constă în distribuția acestei bogății:

- 136,3 trilioane Dolari SUA (sau 32,6%) revin Americii de Nord;
- 103,2 trilioane Dolari SUA (sau 24,7%) – Europei;
- 75,3 trilioane Dolari SUA (sau 18,0%) – Asiei și Pacificului;

- 74,9 trilioane Dolari SUA (sau 17,9%) – Chinei;
- 28,6 trilioane Dolari SUA (sau 6,8%) – restului lumii.

Această situație contribuie la generarea fluxurilor migraționale puternice, precum și fluxurilor financiare importante în formă de remitențe.

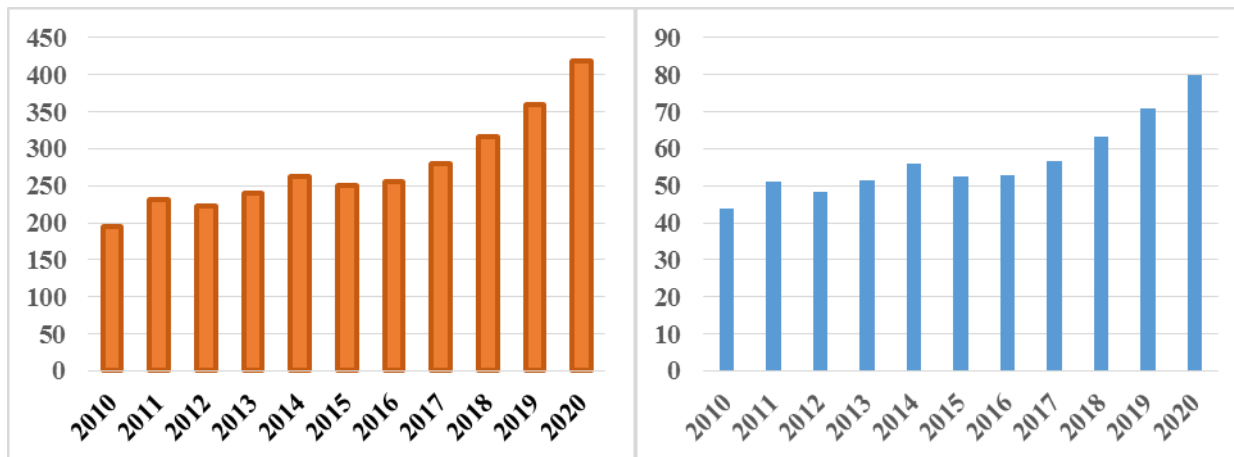

Figura 2. Dinamica bogăției globale a persoanelor adulte (trilioane USD)

Figura 3. Dinamica bogăției globale pe cap de locuitor (mii USD)

Sursele: (Luchian et al., 2020), (Credit Suisse, 2021)

Conform unor estimări ale Băncii Mondiale, remitențele globale urmau să ajungă la 702 miliarde Dolari SUA în anul 2020, fiind în scădere față de 719 miliarde Dolari SUA în 2019 (-2,4 la sută). Din acest total, se aștepta ca 540 miliarde de dolari să fie orientate în țările cu venituri mici și medii, în scădere de la 548 miliarde de Dolari SUA (-1,6 la sută). (These..., n.d.)

Este remarcabil, faptul, că în timpul pandemiei au crescut fluxurile de remitențe în Republica Moldova. În anul 2020 valoarea transferurilor bănești a constituit 1,49 miliarde USD, pe când în 2019 volumul remitențelor a fost de 1,22 miliarde USD, iar în 2018 – 1,26 miliarde USD. (Căți..., n.d.)

Drept exemplu de dezechilibru global încă din anul 2009 Fondul Monetar Internațional prezintă deficitele și excedentele contului curent al balanței de plăți într-un șir de țări.

În urma crizei pandemice a avut loc atenuarea acestei probleme, după cum se prezintă în Figura 4.

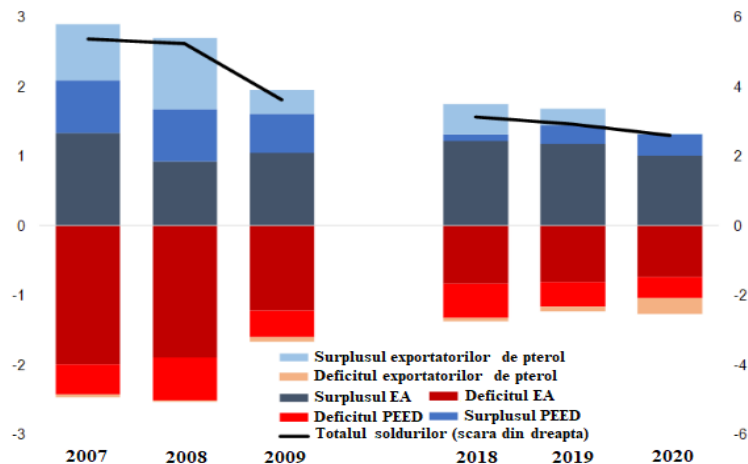

Figura 4. Dinamica deficitelor și excedentelor contului curent al balanței de plăți în anumite țări și regiuni ale lumii

Sursa: (Global Imbalances..., n.d.)

Comprimarea deficitelor și surplusurilor conturilor curente a avut lor într-o măsură mai mare față de criza internațională din anii 2007-2009.

5. Dezechilibrul dintre dimensiunea economiei mondiale și datoria globală

Criza pandemică este un factor catalizator, ce a provocat continuarea formării bulei globale a datoriei, ceea ce se vede în Figurile 5 și 6.

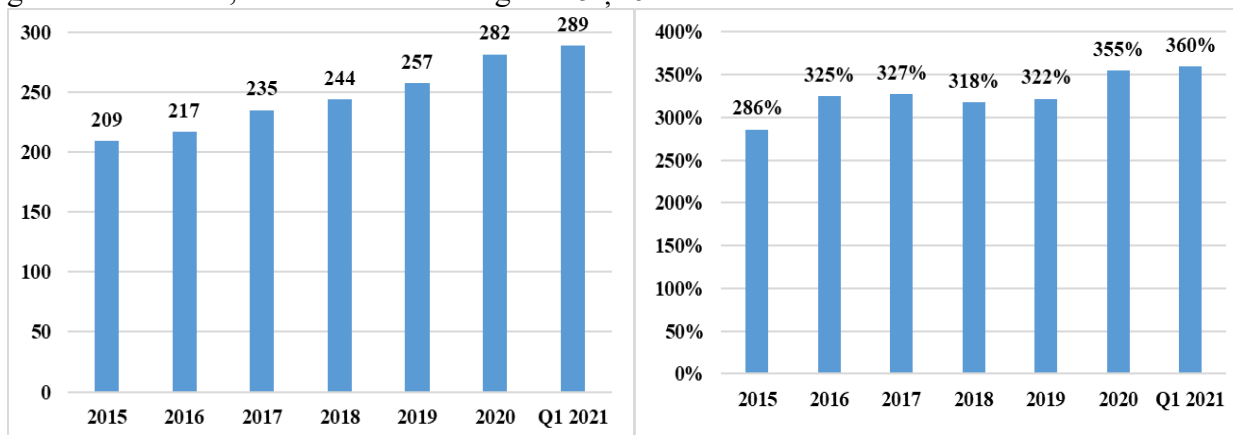

Figura 5. Dinamica datoriei globale (trilioane USD)

Figura 6. Dinamica raportului datoriei globale către PIB-ul global (%)

Sursele: (Luchian et al., 2020), (Global..., n.d.)

Astfel, în perioada din anul 2015 până în primul trimestru al anului 2021 datoria globală a crescut cu 80 trilioane Dolari SUA sau cu 27,6%, atingând nivelul de 289 trilioane Dolari SUA.

Volumul datoriei globale a atins nivelul de 360% în raport cu Produsul Intern Brut global în primul trimestru al anului 2021, sporind față de anul 2015 cu 74 p.p. Toate acestea permit specialiștilor în domeniu să vorbească despre un nou val al datoriei globale, care este al patrulea la număr în ultimii 50 ani. (Kose, Nagle, 2020)

La fel, s-au produs anumite schimbări în structura datoriei globale pe domeniile de proveniență (Figurile 7 și 8).

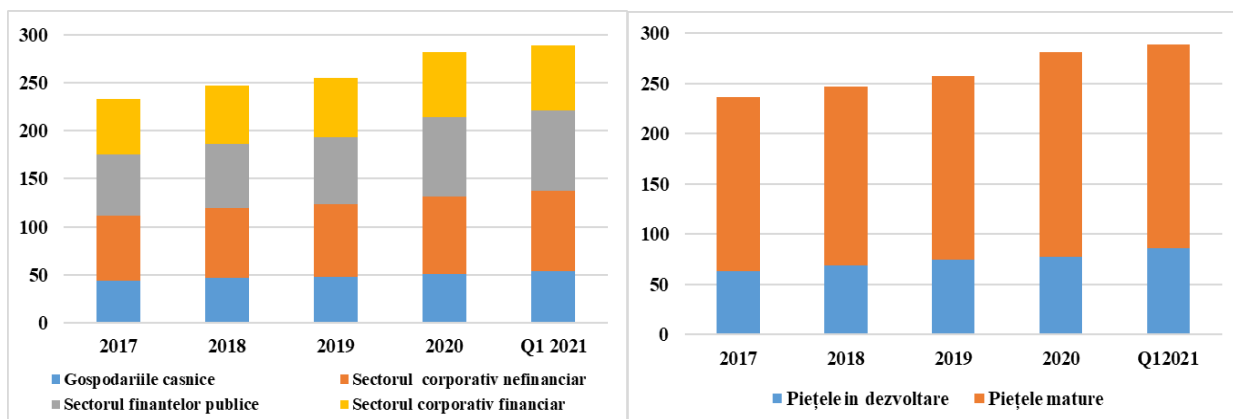

Figura 7. Dinamica datoriei globale în secțiune pe componentele de bază (trilioane USD)

Figura 8. Dinamica datoriei globale în diviziune pe categorii de piețe (trilioane USD)

Sursele: (Luchian et al., 2020), (Global..., n.d.)

Datoria publică globală (cu ponderea de 28,9%) a sporit de la 63 trilioane Dolari SUA până la 83 trilioane USD, adică cu 31,7%.

Datoria companiilor financiare (cu ponderea de 23,4%) a crescut de la 58 trilioane Dolari SUA până la 68 trilioane USD, adică cu 17,2%.

Datoria gospodăriilor casnice (cu ponderea de 18,5%) a sporit de la 44 trilioane Dolari SUA până la 53 trilioane USD, adică cu 20,5%.

Datoria sectorului corporativ nefinanciar (cu ponderea de 29,3%) a sporit de la 68 trilioane Dolari SUA până la 85 trilioane USD, adică cu 25,0%.

De asemenea, s-a schimbat structura datoriei globale. Dacă în anul 2017 țările industriale dețineau 73,4% din volumul total al datoriei, iar țărilor în curs de dezvoltare – 26,6%, atunci în anul 2021 acest raport a devenit, respectiv, 70,1% și 29,9%.

În perioada ianuarie 2020-ianuarie 2021 datoria externă a Republicii Moldova de la 7545,6 milioane Dolari SUA până la 8357,7 milioane Dolari SUA, adică cu 10,8%. (*Moldova Total...*, n.d.) Iar în anii 2019-2020 în Republica Moldova ponderea datoriei guvernamentale în PIBa sporit de la 28,3% până la 35,5%. (*Republic...*, n.d.)

6. Dezechilibrul dintre excesul de lichiditate și funcționarea mecanismelor investiționale

Încă de la începutul anilor 2000 specialiștii în domeniul financiar au atras atenția asupra așa-numiților „bani fierbinți” sau „capitaluri rapide”, către ele se referă creditele bancare pe termen scurt, investițiile de portofoliu în acțiuni, plasamentele scurte în valorile mobiliare corporative (obligațiuni, cambii). Acești „bani fierbinți”, care în proporții mari circulă între țări, în virtutea caracterului scurt al plasării foarte slab se supun evaluării statistice, însă ele, în orice caz, de 2,5–3 ori depășesc volumul capitalului plasat pe termen lung. În cazul oricăror semne de instabilitate „capitaluri rapide” părăsesc obiectele de investire la fel de repede, cum sunt procurate în cazul boom-ului cererii. Drept rezultat, tot mai evidentă devine fragilitatea sistemului financiar global, care afectează în primul rând țările cu economiile instabile. (Nehaev, 2000)

În timpul pandemiei a sporit mobilitatea banilor fierbinți. (Luchian, 2020)

Acesta a fost unul din factorii așa-numitei prăbușiri bursiere globale din februarie-martie 2020, care în particular s-a manifestat prin scăderile importante a unor indici bursieri: Indicele S & P500 a scăzut cu 33,9%, indicele EuroStoxx50 - cu 38,23%, indicele TOPIX - cu 27,2% (Fetiniuc et al., n.d.)

De asemenea, a avut loc o reducere a importanță a investițiilor străine directe (ISD) la nivel mondial, ceea ce se observă în Figura 9.

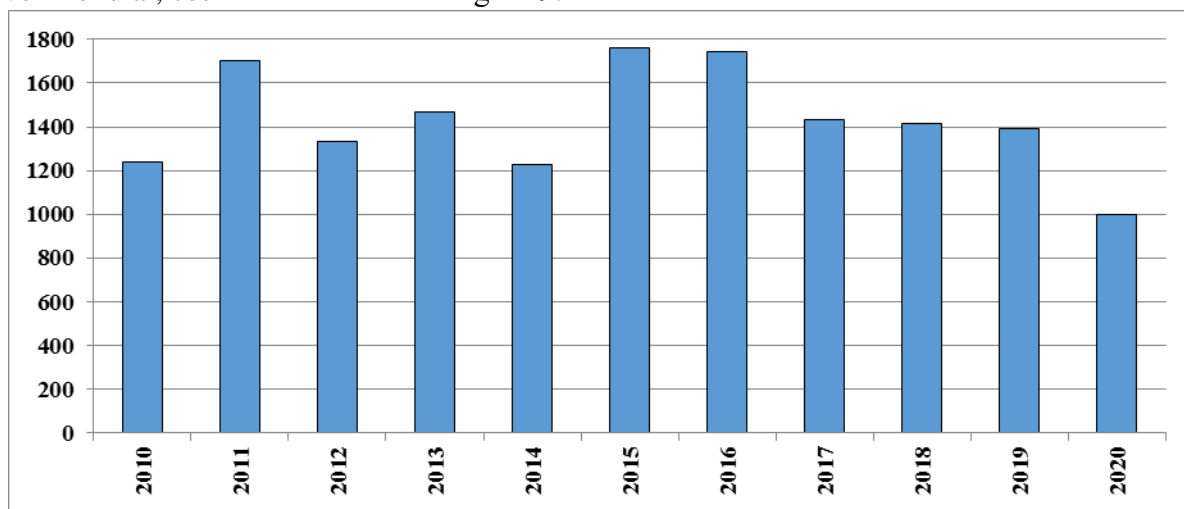

Figura 9. Dinamica globală a investițiilor străine directe (miliarde Dolari SUA)

Sursa: (Bîrcă, Luchian, Țirlea, 2020), (*Global foreign...*, n.d.)

În anul 2020 volumul global al ISD a constituit 999 miliarde Dolari SUA, reducându-se față de anul precedent cu 395 miliarde Dolari SUA sau 28,3%.

Criza pandemică, de fapt a contribuit la prelungirea trendului descendent al ISD la nivel global început încă în anul 2015, constituind o scădere cu 763 miliarde Dolari SUA sau 43,3%.

Este remarcabil faptul, că problemele pandemice au afectat cel mai mult ISD în țările industrial dezvoltate, care în 2020 au constituit 312 miliarde Dolari SUA și s-au redus față de anul precedent cu 58,3%. ISD în țările cu economiile în tranziție au fost de 24 miliarde Dolari SUA cu o scădere de 58,6%. Iar ISD în țările în curs de dezvoltare au însumat 663 miliarde Dolari SUA, micșorându-se doar cu 8%.

Contrar tendinței globale, în anul 2020 în Republica Moldova volumul ISD a sporit cu 2,5% față de anul precedent, constituind 4851,4 milioane Dolari SUA. (*Poziția...*, n.d.)

Criza COVID-19 a provocat o creștere importantă pentru activele de adăpost, în special pentru aur (Figura 10).

Figura 10. Dinamica prețurilor mondiale la aur (billion USD)

Sursa: (*Gold...*, n.d.)

În anul 2020 prețurile mondiale la aur au stabilit un record istoric de 2070 Dolari SUA pentru o uncie. (*Gold...*, n.d.)

La moment pe piața internațională a aurului au loc mpșcări de corecție, practic revenind la nivelul prețurilor din anul 2012.

7. Concluzii

Rezultatele studiului efectuat demonstrează impactul crizei COVID-19 asupra unor elemente importante ale sistemului financiar internațional, care se prezintă ca dezechilibre importante. Într-o anumită măsură se poate constata existența unui efect de sinergie în interacțiunea lor. De exemplu, extinderea procesului de formare a rezervelor valutare oficiale, ceea ce la rândul său contribuie la mărirea datoriei naționale a SUA, deoarece instrumentele de împrumut ale Trezoreriei SUA sunt considerate drept unele din cele mai sigure obiecte ale formării activelor oficiale de rezervă. La fel, formarea bunăstării unor persoane fizice la nivel de miliarde de Dolari SUA determină necesitatea plasamentelor financiare internaționale cu efectele respective. Criza pandemică a afectat procesul de dezvoltare hipertrofiată a unor segmente ale pieței valutare internaționale. Ea ș-a adus aportul la continuarea umflării bulei datoriei globale și a avut un impact negativ asupra funcționării mecanismelor investiționale mondiale. Drept catalizator al propagării impactului negativ al crizei pandemice poate fi considerată sporirea nivelului de integrare a piețelor financiare globale. Însă este necesar de precizat, că efectele financiare ale crizei s-au distribuit foarte neuniform în comunitatea mondială. De asemenea, este predictibilă continuarea manifestării negative a crizei manționate asupra sistemului financiar global, odată ce măsurile antipandemice și anticriză nu aduce pe deplin efectele dorite.

REFERINȚE

1. Bajan, Anatolii, (2013), Globaline disbalansi: soderjanie i formi = Global imbalances: content and forms. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <http://www.instituteofeurope.ru/images/uploads/doklad/288.pdf>
2. Bîrcă, Iulita, Luchian, Ivan, Țîrlea, Mariana Rodica (2020) *Tendințele internaționale în domeniul investițiilor străine*, În: Revista „Economica” nr. 2 (112) 2020, p. 84-97
3. Blanchard, Olivier, Milesi-Ferretti, Gian, Maria, (2009), *Global Imbalances: In Midstream?*. [Accesat 21.08.2021]. Disponibil: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/spn/2009/spn0929.pdf>
4. Câți bani au trimis moldovenii acasă pe timp de pandemie? . [Accesat 21.08.2021]. Disponibil: <https://www.zdg.md/stiri/valoarea-maxima-a-remitentelor-din-ultimii-6-ani-cati-bani-au-trimis-moldovenii-acasa-in-2020/>
5. Currency Composition of Official Foreign Exchange Reserves. [Accesat 21.08.2021]. Disponibil: <https://data.imf.org/?sk=E6A5F467-C14B-4AA8-9F6D-5A09EC4E62A4>
6. Credit Suisse Research Institute, (2021) Global wealth report 2021 . [Accesat 21.08.2021]. Disponibil: [Global wealth report – Credit Suisse \(credit-suisse.com\)](https://www.credit-suisse.com/global-wealth-report-2021)
7. European Union Inflation Rate. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://tradingeconomics.com/european-union/inflation-rate>
8. Fetiniuc, Valentina, Luchian, Ivan (2020), Impact of the covid-19 crisis on global financial imbalances, In: Geopolitical, Social Security and Freedom Journal, Volume 3 Issue 2, December 2020, p. 42-52, <https://sciendo.com/issue/gssfj/3/2>
9. Fetiniuc, Valentina, Luchian, Ivan, Țîrlea, Mariana Rodica, (2020), The financial anatomy of current pandemic crisis, In: Journal of Financial and Monetary Economics, România, București, No 8/2020, p. 104-110
10. Finance Yahoo. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://finance.yahoo.com/quote/EURUSD=X?p=EURUSD=X&.tsrc=fin-srch>
11. Forex Statistics. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://tokenist.com/investing/forex-statistics/>
12. Forex Trading Statistics. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://www.compareforexbrokers.com/forex-trading/statistics/>
13. Global Debt Monitor COVID Drives Debt Surge—Stabilization Ahead? . [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: https://www.iif.com/Portals/0/Files/content/Global%20Debt%20Monitor_Feb2021_vf.pdf
14. Global foreign direct investment set to partially recover in 2021 but uncertainty remains. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://unctad.org/news/global-foreign-direct-investment-set-partially-recover-2021-uncertainty-remains>
15. Global Imbalances and the COVID-19 Crisis. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://blogs.imf.org/2020/08/04/global-imbalances-and-the-covid-19-crisis/>
16. Gold Price. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://goldprice.org>
17. IMF Executive Directors Discuss a New SDR Allocation of US\$650 billion to Boost Reserves, Help Global Recovery from COVID-19. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2021/03/23/pr2177-imf-execd-dir-discuss-new-sdr-allocation-us-650b-boost-reserves-help-global-recovery-covid19>
18. Jolly, Jasper, (2021), Warren Buffett warns of inflation risks amid ‘red hot’ recovery from pandemic. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://www.theguardian.com/business/2021/may/02/warren-buffett-says-online-trading-platforms-encourage-gambling-impulse>
19. Luchian, Ivan, Țîrlea, Aurelia, Țîrlea, Mariana Rodica, (2020), Cu privire la unele aspecte de gigantism în manifestarea globalizării financiare. În: Materialele Conferinței Științifice Internațională „Performanțe într-o economie competitivă”, ediția a VII-a, 24-25 septembrie 2020, Institutul Internațional de Management, Chișinău, Imi-Nova, 2020, (Tipogr. "Impressum"), p. 90-98
20. Luchian, Ivan, (2020), Problemele financiare ale crizei pandemice actuale. În: Teze ale conferinței științifice internaționale "Implicațiile economice și sociale ale pandemiei COVID-19: analize, prognoze și strategii de atenuare a consecințelor" din 23 octombrie 2020, Chișinău, INCE, 2020, p. 91-93
21. Luchian, Ivan, Bîrcă, Iulita, Bîrcă, Mihaela, (2020), Esența piramidei bogăției globale, În: Revista „Economica” nr. 2 (112) 2020, p. 21-37
22. Lukiyanenko, Dmitri, Poruchinik, Anatolii, Stolyarchiuk, Yaroslava, (2010), Globaline finansivie disbalansi i ih makroekonomicheskie posledstviya = Global financial imbalances and their macroeconomic implications. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <http://jeej.wunu.edu.ua/index.php/rujee/article/view/336/316>
23. Kose, M. Ayhan, Nagle, Peter, (2020), Global Waves of Debt: Causes and Consequences. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://www.worldbank.org/en/research/publication/waves-of-debt>
24. Kovalev, Mihail; Paseko, Serghey (2013), Mirovoi crisis i mehanizmi zshiti ot vneshnih vliyanii na finansovoiu stabilnosti strani = World crisis and protection mechanisms from external influences on financial stability of country. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://elib.bsu.by/bitstream/123456789/154564/1/549313.pdf> (December 12, 2020)

25. Mingazov, Serghei, (2021), MVF raz'yasnil sposobi ispolizovaniya sredstv globalnoi emissii SDR = IMF explained how to use global issuance funds SDR. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://www.forbes.ru/newsroom/finansy-i-investicii/438025-mvf-razyasnil-sposoby-ispolzovaniya-sredstv-globalnoy-emissii>
26. Moldova Inflation Rate. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://tradingeconomics.com/moldova/inflation-cpi>
27. Moldova Total External Debt, <https://tradingeconomics.com/moldova/external-debt>
28. **Nehaev, Serghey (2000) Investitsionniy rynok i konturi novoi globalizatsii = Investment market and the contours of the new globalization.** [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <http://www.cfin.ru/press/boss/2000-06/02.shtml>
29. Poziția investițională internațională la sfârșitul anului 2020. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://www.bnm.md/en/node/62039>
30. Republic of Moldova - General government gross debt in % of GDP. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://knoema.com/atlas/Republic-of-Moldova/topics/Economy/Financial-Sector-General-Government-finance/Government-debt-percent-of-GDP>
31. Russia: Inflation rate from July 2020 to July 2021. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://www.statista.com/statistics/276323/monthly-inflation-rate-in-russia/>
32. System in Crisis (1959-1971). [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: https://www.imf.org/external/np/exr/center/mm/eng/mm_sc_03.htm
33. These countries are the world's top remittance recipients. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://www.weforum.org/agenda/2021/05/infographic-what-are-the-world-s-top-remittance-recipients/>
34. Trofimov, Gheorghe (2020) Lolichestvennoe smyagchenie riskuet oslabiti dollar = Quantitative easing risks weakening the dollar. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://expert.ru/expert/2020/27/kolichestvennoe-smyagchenie-riskuet-oslabit-dollar/>
35. United Kingdom Inflation Rate. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://tradingeconomics.com/united-kingdom/inflation-cpi>
36. United States Inflation Rate. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://tradingeconomics.com/united-states/inflation-cpi>
37. Yakushova Alena, Mironenko Petr, Astognei, Anastasia, (2021), Infleatsiya vserez i nadolgo: chto delati s denigami = Inflation is serious and for a long time: what to do with money. [Accesat 25.08.2021]. Disponibil: <https://thebell.io/inflyatsiya-vserez-i-nadolgo-chto-delat-s-dengami>